

He derives גאולתו גאולתו

גאולתו גאולתו גמר -

Overview

נגאל נגאל be נכרי who is sold to a ע"ע" can an שש; רב שש posed a query to רב הונא בר חיננא or not. Do we derive through the גז"ש of גאולתו גאולתו that just as by redeeming a שדה אחוזה it cannot be נגאל לחצאין¹, the same applies to an ע"ע הנמכר², or do we say that we utilize גאולתו גאולתו only לקולא but not לחומרא. Our clarifies what is this לימוד of גאולתו גאולתו.

נראה לרבינו תם דלאו גזירה שוה גמורה היא אלא גלוי מילתא³ בעלמא הוא -

It is the view of the ר"ת that this גאולתו גאולתו is not an actual גז"ש, but rather it is merely a גילוי מילתא. גילוי מילתא proves his point -

דאי גזירה שוה גמורה היא אם כן מאי קאמר או דלמא לקולא אמרינן לחומרא לא אמרינן -

For if it were an actual גז"ש, how therefore can the גמרא state, 'or perhaps we utilize גאולתו גאולתו to be lenient on the עבד, but it is not utilized to be strict on the עבד' -

הא כיון דהוי גזירה שוה בין לקולא בין לחומרא אית לן למילף דאין גזירה שוה למחצה⁴ -

For since it is a גז"ש we need to derive from it the rules in all cases, whether they are strict, or whether they are lenient, for there is no half-way גז"ש.

תוספות offers an additional proof to this conjecture.

וכן משמע לקמיה גבי בתי ערי חומה⁵ קאמר היכא דגלי גלי והיכא דלא גלי לא גלי⁶ -

¹ Regarding the redemption of a שדה אחוזה the פסוק states (in כה,כו [ויקרא [בהר] כה,כו]) that גאולתו כפי גאולתו, that he must have the full amount in order to be גואל, a partial גאולה is not permitted.

² Regarding the redemption of an ע"ע הנמכר לנכרי the פסוק states (in כה,נא [ויקרא [בהר] כה,נא]) that גאולתו גאולתו; the same word 'גאולתו' as by שדה אחוזה, we can therefore derive ע"ע הנמכר לנכרי from שדה אחוזה that גאולתו גאולתו.

³ גילוי מילתא means it reveals the meaning. The תורה writes גאולתו by ע"ע, however we are not sure what that means, so since the תורה writes גאולתו by שדה אחוזה, and there it means a complete גאולה (not a גאולה לחצאין), since it says there גאולתו גאולתו (see footnote # 1), this teaches us that the גאולתו by ע"ע must also mean a complete גאולה, but not a גאולה לחצאין. However, it is not a גז"ש that we derive the law of ע"ע from the law of שדה אחוזה.

⁴ If גאולתו גאולתו is an actual גז"ש (which was handed down from משה מסיני) there is no equivocating; it applies in all circumstances גאולתו גאולתו. However if it is merely a גילוי מילתא that גאולתו גאולתו generally is not done לחצאין, we can say that this only applies if it effects the עבד negatively however if it effects the עבד positively perhaps then he is גאולתו גאולתו because we see that the תורה seeks to help out the עבד (like by השביח והכסוף, etc.).

⁵ ואיש כי ימכר בית מושב (ויקרא [בהר] כה,כט) that גאולתו גאולתו, that גאולתו גאולתו. עיר חומה וקנינה גאולתו עד תם שנת ממכרו ימים תהיה גאולתו גאולתו. He has one year to redeem it after it was sold. The word גאולתו גאולתו appears there as well. The question is whether it can be נגאל לחצאין or not (since we derive גאולתו גאולתו from שדה אחוזה).

⁶ The view that גאולתו גאולתו גאולתו גאולתו maintains that only by שדה אחוזה where the תורה was מגלה that it is not גאולתו גאולתו (by writing גאולתו גאולתו [see footnote # 1]), is it not גאולתו גאולתו, but this does not apply to ערי חומה, since the תורה was not מגלה there this restriction.

And so it seems shortly in our גמרא **regarding בתי ערי חומה** where the **states, 'wherever the פסוק revealed this law (of נגאל לחצאין), it was revealed, but where this law was not revealed it is not revealed -**

ואי גזירה שוה היא אפילו היכא דלא גלי⁷ נמי:

And if גז"ש is an actual גז"ש, then **even where it is not revealed (by בתי ערי חומה)** it should **also** apply.

Summary

גז"ש is merely a גילוי מילתא, but not an authentic גז"ש.

Thinking it over

1. 'משום דלא נאמר גז"ש דחילול להקל אלא להחמיר'⁸ previously stated, how can we reconcile this with our תוספות which states, 'הא כיון דהוי גזירה שוה בין לקולא בין ל' לחומרא אית לן למילף דאין גזירה שוה למחצה'⁹

2. Which is the stronger 'proof' that גז"ש is not a גמורה; from the case of גז"ש, or from the case of ערי חומה?¹⁰

⁷ The whole point of a גז"ש is to teach the law in another place where it is לא גלי; how can the גמרא say היכא דלא גלי לא גלי if it is an authentic גז"ש. This proves that גז"ש is merely a גילוי מילתא (where appropriate).

⁸ (ג,א) at the very end of תוס' ד"ה ואשה (which begins on ג,ב).

⁹ See נחלת משה (here and there) and בית לחם יהודה אות תקמג.

¹⁰ See יגיעות מרדכי (לר' מרדכי גרפיל).